

Snus

Andelen elever som snusar regelbundet har ökat en aning sedan förra årets undersökning, från 21 till 24 %. Ökningen gäller både pojkar och flickor, men pojkarna snusar fortfarande i betydligt högre grad än flickor. Av de flickor som snusar är det endast en liten del som gör det dagligen, merparten har uppgivit att de snusar ibland.

Bland dem som uppgivit ålder för när det började snusa är snittåldern 14,4 år. I förra årets undersökning var motsvarande resultat ungefär 14 år.

Sammanlagt

Snusar du?	2006	2005	2004
Nej, jag har aldrig snusat	43%	45%	26%
Nej, jag har bara provat	31%	33%	32%
Nej, jag har slutat	1%	2%	5%
Ja, ibland men inte varje dag	9%	8%	7%
Ja, dagligen	15%	13%	20%
Summa svar	337		

Pojkar

Snusar du?	2006	2005	2004
Nej, jag har aldrig snusat	38%	38%	26%
Nej, jag har bara provat	28%	29%	31%
Nej, jag har slutat	1%	3%	6%
Ja, ibland men inte varje dag	10%	10%	7%
Ja, dagligen	23%	21%	30%
Summa svar	218		

Flickor

Snusar du?	2006	2005	2004
Nej, jag har aldrig snusat	53%	54%	50%
Nej, jag har bara provat	37%	37%	33%
Nej, jag har slutat	1%	1%	3%
Ja, ibland men inte varje dag	8%	6%	7%
Ja, dagligen	2%	3%	7%
Summa svar	119		

Alkohol

I denna undersökning, liksom i de två tidigare, kategoriseras man som alkoholkonsument om man själv anser att man är det, dvs. att man svarat att man dricker alkohol regelbundet. Vi har således inte tagit hänsyn till eller fastslagit att en viss konsumtionsmängd skiljer de som kategoriseras som alkoholkonsumenter från dem som inte är det.

Andelen elever som är alkoholkonsumenter är relativt konstant genom åren. I denna undersökning är det 83 % av eleverna som uppger att de dricker alkohol regelbundet. Förra året var motsvarande resultat 82 %. Även de som dricker ofta, en gång per vecka eller oftare, ligger på samma nivå som i de tidigare undersökningarna.

Vissa skillnader finns mellan könen. Flickor är alkoholkonsumenter i något högre grad än pojkar och bland flickorna har andelen alkoholkonsumenter även ökat något sedan förra årets mätning. Flickorna dricker även andelsmässigt oftare än pojkarna. I denna undersökning har 26 % av flickorna uppgett att de dricker alkohol en gång/vecka eller oftare, vilket också är en liten ökning från föregående år, medan motsvarande resultat bland pojkarna är 22 %, vilket i sin tur är en minskning från förra året.

Sammanlagt

Har du druckit alkohol (folköl, starköl, starkcider, vin, sprit, m.m) det senaste halvåret?	2006	2005	2004
Nej, dricker inte alkohol	9%	8%	7%
Nej, jag har bara smakat	8%	10%	9%
Ja, men mer sällan än en gång per månad	21%	23%	26%
Ja, minst en gång per månad men inte varje vecka	38%	34%	36%
Ja, en gång per vecka	17%	17%	18%
Ja, 2 gånger i veckan eller oftare	7%	8%	5%
Andel alk.konsumenter	83%	82%	85%
Summa svar	337		

Pojkar

Har du druckit alkohol (folköl, starköl, starkcider, vin, sprit, m.m) det senaste halvåret?	2006	2005	2004
Nej, dricker inte alkohol	10%	8%	8%
Nej, jag har bara smakat	9%	10%	11%
Ja, men mer sällan än en gång per månad	20%	19%	19%
Ja, minst en gång per månad men inte varje vecka	39%	38%	35%
Ja, en gång per vecka	15%	18%	23%
Ja, 2 gånger i veckan eller oftare	7%	7%	5%
Andel alk.konsumenter	81%	82%	82%
Summa svar	218		

Flickor

Har du druckit alkohol (folköl, starköl, starkcider, vin, sprit, m.m) det senaste halvåret?	2006	2005	2004
Nej, dricker inte alkohol	8%	8%	5%
Nej, jag har bara smakat	8%	11%	6%
Ja, men mer sällan än en gång per månad	22%	29%	35%
Ja, minst en gång per månad men inte varje vecka	36%	27%	38%
Ja, en gång per vecka	19%	16%	11%
Ja, 2 gånger i veckan eller oftare	7%	8%	4%
Andel alk.konsumenter	84%	80%	88%
Summa svar	119		

Var dricker eleverna alkohol

Eleverna dricker framför allt alkohol hemma eller hos kompisar när det inte finns någon vuxen närvarande. Det är samma mönster som i de tidigare undersökningarna. Var man fördrar att dricka alkohol skiljer sig något mellan könen – pojkarna dricker alkohol i större utsträckning utomhus, medan flickorna föredrar att vara hemma eller hos kompisar.

Andel total 2006, andel pojkar o flickor 2006, andel total 2005, andel total 2004

Var dricker du oftast alkohol?	2006	Pojkar	Flickor	2005	2004
Hemma tillsammans med pappa och/eller mamma	4%	5%	4%	7%	6%
Hemma eller hos kompisar när det finns vuxna hemma	10%	12%	6%	10%	12%
Hemma eller hos kompisar när det <i>inte</i> finns vuxna hemma	72%	70%	76%	77%	73%
På restaurang/pub/diskotek	17%	18%	17%	16%	22%
Utomhus	14%	17%	8%	9%	7%
Annan plats	9%	10%	7%	11%	10%
Summa svar	276	177	99		
<i>Ej svar</i>	61	41	20		

Hur får eleverna tag på alkohol

Det är i huvudsak genom någon de känner som eleverna får tag på alkohol. Även i denna fråga upprepas mönstret från tidigare undersökningar. Det är vanligare, andelsmässigt, att flickorna får tag på alkohol på detta sätt, medan pojkarna i sin tur i större utsträckning uppger att de får tag på alkohol ”på annat sätt”. Denna svarskategori rymmer troligtvis illegal hantering av alkohol som inhandlats utomlands och hembränd alkohol.

Andel total 2006, andel pojkar o flickor 2006, andel total 2005, andel total 2004

Hur får du vanligen tag på alkohol?					
	2006	Pojkar	Flickor	2005	2004
Köper själv i livsmedelsaffär (folköl)	3%	3%	3%	1%	5%
Köper själv på systemet	1%	1%	0%	2%	1%
Genom att bekanta/kompisar/syskon köper ut åt mig	76%	72%	84%	74%	74%
Genom att någon okänd köper ut åt mig	5%	6%	3%	i.u	i.u
Genom att föräldrarna köper ut åt mig	4%	4%	3%	6%	3%
Tar hemma utan att föräldrarna vet om det	1%	1%	2%	3%	4%
På annat sätt	19%	23%	11%	28%	15%
Summa svar	275	176	99		
<i>Ej svar</i>	62	42	20		

Konsumtion och åtkomst av privatimporterad alkohol

Av de alkoholkonsumerande eleverna har 66 % druckit s.k. privatimporterad alkohol. Det är ungefär på samma nivå som i förra årets mätning. Det är något vanligare bland pojkarna att konsumera denna typ av alkohol och det är även de, andelsmässigt, som uppger att de druckit privatimporterad alkohol flest gånger.

Andel total 2006, andel pojkar o flickor 2006, andel total 2005

Har du någon gång under det senaste halvåret druckit alkohol som ursprungligen inhandlats i utlandet?				
	2006	Pojkar	Flickor	2005
Nej	28%	28%	28%	21%
Ja, en gång	13%	11%	15%	10%
Ja, 2-4 gånger	19%	19%	20%	20%
Ja, 5-10 gånger	15%	16%	15%	13%
Ja, mer än 11 gånger	19%	22%	13%	24%
Vet inte	6%	4%	9%	11%
Summa svar	278	178	100	
<i>Ej svar</i>	59	40	19	

Majoriteten av eleverna uppger att de köper den privatimporterade alkoholen av någon de känner. Det är ingen skillnad från förra årets mätning. En stor andel elever har även svarat att de köper alkoholen av någon okänd, en ökning sedan 2005.

Andel total 2006, andel pojkar o flickor 2006, andel total 2005

Hur får du tag i alkoholen som ursprungligen inhandlats utomlands?				
	2006	Pojkar	Flickor	2005
Köpt själv under utlandsbesök	23%	23%	24%	26%
Köpt i Sverige av någon jag känner	55%	59%	49%	53%
Köpt i Sverige av någon okänd	35%	38%	29%	30%
Blivit bjuden av kamrater	30%	26%	38%	31%
Annat sätt	7%	8%	5%	10%
Summa svar	184	121	63	
<i>Ej svar</i>	153	97	56	

Hembränd sprit

20 % av de alkoholkonsumerande eleverna uppger att de druckit hembränd sprit senaste halvåret. Det är en minskning med 7 % från föregående år och med 15 % jämfört med 2004. Det är tydligt att den hembrända spriten spelar en allt mindre roll för dessa gymnasieungdomar, vilket med stor säkerhet är ett resultat av att tillgången på privatimporterad alkohol ökar.

Andel total 2006, andel pojkar o flickor 2006, andel total 2005, andel total 2004

Har du någon gång under senaste halvåret druckit hemtillverkad sprit, så kallat "hembränt"?	2006	Pojkar	Flickor	2005	2004
Nej	80%	77%	85%	73%	65%
Ja, en gång	11%	12%	8%	13%	16%
Ja, 2-4 gånger	7%	8%	6%	9%	10%
Ja, 5-10 gånger	1%	2%	1%	2%	5%
Ja, mer än 11 gånger	1%	1%	0%	3%	5%
Summa svar	278	178	100		
<i>Ej svar</i>	59	40	19		

Föräldrars kännedom om elevernas alkoholkonsumtion

En övervägande majoritet av föräldrarna känner till att deras ungdomar dricker alkohol regelbundet. 35 % av eleverna uppger att deras föräldrar känner till nästan allt om deras dryckesvanor. Knappt en tiondel av föräldrarna känner inte till att de dricker alkohol, enligt eleverna själva, vilket är en minskning från tidigare mätningar.

Andel total 2006, andel pojkar o flickor 2006, andel total 2005, andel total 2004

Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?	2006	Pojkar	Flickor	2005	2004
Nej, de känner inte till	9%	7%	13%	15%	13%
Ja, de känner till en del av det jag dricker	45%	44%	47%	42%	38%
Ja, de känner till nästan allt jag dricker	35%	37%	32%	36%	42%
Vet inte	10%	11%	7%	7%	7%
Summa svar	275	176	99		
<i>Ej svar</i>	62	42	20		

Föräldrars bjudvanor

Sedan hösten 2005 genomförs årligen ett program på Tyresö gymnasium, som syftar till att tydliggöra föräldrars attityder och den roll dessa spelar för deras ungdomar alkoholvänor. Ett viktigt budskap i denna information är att visa på det forskningsstödda sambandet att restriktiva föräldrars ungdomar dricker betydligt mindre, berusar sig mer sällan och begår normbrott i mindre utsträckning, är tillåtande föräldrars ungdomar. En del i det resonemanget går ut på att inte bjuda minderåriga på alkohol i hemmet. Frågan om föräldrars bjudvanor kom med i förra årets undersökning, för att dels ta reda på hur pass vanligt hemmabjudande är, dels följa beteendet över tid och se om kommunens information har effekt.

Det är glädjande att se att andelen elever som inte blir bjudna på alkohol i hemmet har ökat sedan förra mätningen. I denna undersökning är det 40 % av eleverna som uppger att de aldrig blir bjudna på alkohol i hemmet, 2005 var motsvarande resultat 32 %. Merparten av dem som blir bjudna på alkohol i hemmet, blir det vid enstaka tillfällen. Endast en mindre andel svarar att det sker regelbundet.

Andel total 2006, andel pojkar o flickor 2006, andel total 2005

Händer det att du blir bjuden på alkohol i hemmet av dina föräldrar?				
	2006	Pojkar	Flickor	2005
Nej	40%	41%	38%	32%
Ja, det händer vid speciella och enstaka tillfällen	57%	56%	60%	65%
Ja, det sker regelbundet	3%	3%	2%	3%
Summa svar	276	176	100	
<i>Ej svar</i>	<i>61</i>	<i>42</i>	<i>19</i>	

BERUSNINGSVANOR

Frågorna i denna del syftar till att ge en allmän bild av elevernas berusningsvanor. Frågorna rör frekvens av intensivkonsumtion, hur ofta individen känner sig berusad då hon dricker alkohol, antal berusningstillfällen det gångna året och ålder vid berusningsdebut. I enkäter av det här lite enklare slaget har man inte möjlighet att fördjupa sig mer i detalj i vilka mängder alkohol eleverna dricker, eller vilka alkoholsorter det rör sig om. Det är, enligt min uppfattning, inte heller någon nödvändig kunskap. Vi vet att berusningsdrickande är problematiskt i sig, oavsett mängd alkohol, och att en ung människa tål alkohol betydligt sämre och därför lättare drabbas av alkoholrelaterade medicinska skador. Berusningsdrickande leder ju även i många fall till sociala negativa konsekvenser.

Intensivkonsumtion

Intensivkonsumtion är ett vedertaget mått för att mäta problematiskt drickande. Det innebär att man vid ett och samma tillfälle dricker minst motsvarande 18 cl sprit, *eller* en helflaska vin, *eller* fyra stora flaskor/burkar starkcider/alkoläsk, *eller* fyra stora flaskor/burkar starköl, *eller* sex stora flaskor/burkar folköl.

Av de alkoholkonsumerande eleverna intensivkonsumerar 70 % en gång per månad eller oftare. Det är en ökning med 4 % sedan förra årets mätning och med 7 % sedan 2004. Däremot har andelen elever som svarar att de intensivkonsumerar någon gång per vecka minskat med 5 procentenheter sedan förra året.

Materialet uppdelat på kön visar på att en andelsökning av dem som intensivkonsumerar en gång per månad eller oftare skett både bland pojkar och bland flickor sedan förra mätningen, men att det är pojkarna som står för den största ökningen. Andelen elever som uppger att de intensivkonsumerar någon gång per vecka minskar emellertid både bland pojkar och flickor.

Andel total 2006, 2005 o 2004

Hur ofta dricker du vid ett och samma tillfälle alkohol motsvarande minst: 18 cl sprit (en halv "kvartering"), eller en helflaska vin, eller fyra stora flaskor starkcider/alkoläsk, eller fyra burkar starköl, eller sex burkar folköl?			
	2006	2005	2004
Aldrig	7%	9%	12%
Ytterst sällan	11%	12%	11%
Någon gång per år	12%	12%	14%
Någon gång i månaden	37%	29%	30%
Ett par gånger i månaden	21%	20%	23%
Någon gång i veckan	12%	17%	10%
Total Respondents	275		
<i>Ej svar</i>	62		

Andel pojkar 2006, 2005 o 2004, andel flickor 2006, 2005 o 2004

Hur ofta dricker du vid ett och samma tillfälle alkohol motsvarande minst: 18 cl sprit (en halv "kvartering"), eller en helflaska vin, eller fyra stora flaskor starkcider/alkoläsk, eller fyra burkar starköl, eller sex burkar folköl?						
	Pojkar	2005	2004	Flickor	2005	2004
Aldrig	6%	8%	8%	8%	10%	18%
Ytterst sällan	10%	10%	8%	12%	15%	15%
Någon gång per år	10%	10%	13%	15%	15%	14%
Någon gång i månaden	38%	32%	30%	35%	25%	29%
Ett par gånger i månaden	22%	22%	28%	19%	18%	17%
Någon gång i veckan	13%	17%	13%	11%	18%	7%
Summa svar	175			100		
<i>Ej svar</i>	43			19		

Berusningsfrekvens

Andelen alkoholkonsumerande elever som uppger att de berusar sig varje gång eller nästan varje gång har minskat till 57 % i denna mätning, jämfört med 67 % förra året och 65 % året dessförinnan.

Materialet uppdelat på kön visar att den andelsmässiga minskningen gäller båda bland pojkar och flickor. En andelsmässig minskning har också skett bland de som svarar att de berusar sig varje gång de dricker alkohol, från 26 till 24 % för pojkarna och från 26 till 21 % för flickorna.

Andel total 2006, 2005 o 2004

Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?			
	2006	2005	2004
Aldrig	4%	3%	5%
Sällan	12%	11%	9%
Någon gång ibland	27%	18%	20%
Nästan varje gång	34%	41%	45%
Varje gång	23%	26%	20%
Summa svar	278		
<i>Ej svar</i>	59		

Andel pojkar 2006 o 2005, andel flickor 2006 o 2005

Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?				
	Pojkar	2005	Flickor	2005
Aldrig	4%	3%	3%	4%
Sällan	11%	10%	13%	13%
Någon gång ibland	29%	21%	25%	14%
Nästan varje gång	31%	40%	38%	43%
Varje gång	24%	26%	21%	26%
Summa svar	178		100	
Ej svar	40		19	

Antal berusningstillfällen

Av de alkoholkonsumerande eleverna uppger 53 % att de varit berusade 11 gånger eller mer det gångna året. Det är en minskning med 11 % jämfört med 2005. Även de som svarar att de varit berusade mer än 51 gånger har minskat sedan förra mätningen, från 19 till 12 %.

Materialet uppdelat på kön visar att det i synnerhet är flickorna som andelsmässigt dricker sig berusade i mindre utsträckning. Det syns extra tydligt i kategorin berusat sig mer än 51 gånger, som 13 % av flickorna uppger i denna mätning, jämfört med 23 % 2005.

Andel total 2006, 2005 o 2004

Hur många gånger har du varit berusad det senaste året?			
	2006	2005	2004
Ingen gång	7%	7%	7%
1 gång	5%	7%	5%
2-4 gånger	13%	14%	14%
5-10 gånger	21%	18%	20%
11-20 gånger	25%	24%	18%
21-50 gånger	16%	21%	22%
Mer än 51 gånger	12%	19%	12%
Summa svar	277		
Ej svar	60		

Andel pojkar 2006 o 2005, andel flickor 2006 o 2005

Hur många gånger har du varit berusad det senaste året?				
	Pojkar	2005	Flickor	2005
Ingen gång	7%	6%	6%	8%
1 gång	5%	6%	7%	8%
2-4 gånger	12%	14%	15%	14%
5-10 gånger	22%	18%	18%	18%
11-20 gånger	24%	15%	27%	13%
21-50 gånger	18%	24%	14%	17%
Mer än 51 gånger	12%	16%	13%	23%
Summa svar	177		100	
Ej svar	41		19	